

Jakob Carmon

Jacobi Carmon, Phil. & U. J. D. Pand. Prof. ... Programma Pentecostale, Quo Civibus Academicis Pentecostes Christianæ, Præ Judaica, Eminentiam & Prærogativam pie meditandam sistit, utque ingentibus donis Pentecostalibus digne vivant. hortatur

Rostochii: Typis Joh. Wepplingii, [1722?]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1004001169>

Druck Freier Zugang

T. 512.

1722. Pfingsten.

~~M-1256. 173.~~

H. 1722

JACOBI CARMON,

Phil. & U. J. D. Pand. Prof. Ducal. Publ. Ord. Consistorii
Mecklenburg. Consiliarii,

PROGRAMMA PENTECOSTALE,
QUO
CIVIBUS ACADEMICIS
PENTECOSTES CHRISTIANÆ,
PRÆ JUDAICA,
EMINENTIAM & PRÆROGATIVAM
pie meditantam
sistit,
utque ingentibus donis Pentecostalibus
digne vivant.
hortatur.

ROSTOCHII,

Typis Joh. Wepplingii, SEREN. PRINC. & ACAD. Typog.

M. 1256 179

Entecosten olim in Veteri Testamento celebrabant Judæi; celebramus & nos Christiani Novo in Testamento. Ista quidem expresso DEi mandato præscripta erat, *Exod. XXIII. 14. sq. Levit. XXIII. 15. sqv.* hæc verò ab Ecclesiasticâ duntaxat constitutione originem traxit. Quoniam Auctore, quove tempore præcisè festivitas hæc introducta in Ecclesiam Christianam sit, certò quidem affirmari non potest, dum testimoniis hac de re fide dignis destituti vivimus. Hildebrandus *Lib. Antiqu. de Dieb. Fest. p. m. 89.* tres equidem de eo sententias adducit: I. eorum, qui putant, Festum Pentecostes Apostolorum jam tempore abs Christianis celebrari cœpisse, idque colligunt ex *Act. XX. 16.* ubi memoratur, Paulum ex Asia Hierosolymam, ut ibi Pentecosten ageret, properasse. II. Eorum, qui sibi persuasere, haud multo post Apostolos è vitâ sublato Festum hoc institutum fuisse, siquidem vetustissimi Patrum, Justinus Martyr, Tertullianus, Origenes, illius fecisse mentionem deprehenduntur. III. Eorum, qui existimant, Festum Pentecostes circa illa tempora introductum esse, cum quinquaginta illi dies, qui inter Pascha & quam hodie Pentecosten dicimus, interjacent, & omnes olim erant festi, festi esse desierunt. Cui tandem ipse consentit, quæque prioribus illis meritò præfertur, majorique probabilitate gaudet. Non enim Paulus Pentecostes Christianorum celebrandæ causa Hierosolymam properare opus habebat, quam ubique locorum in cœtibus Christianis celebrare potuisset; sed ut in Pentecoste judaica, qua Populus illuc conveniebat, Judæos fidem in Christum docendi occasionem acciperet uberiolem. Patres autem illi per Pentecosten non tam quinquagesimum à Festo gloriosæ resurrectionis Christi diem, quam totum illud quinquaginta dierum, inde à Festo

à Festo Paschatos, tempus indigitare intelliguntur, ad imi-
 tationem Pentecostes Judaicæ, quam Festum hebdoma dum
 dicebant, à septem hebdomadibus, inde à die oblatis mani-
 puli spicarum, usque ad messem peractam. Interim ex an-
 tiquissimis præsens hoc nostrum Festum esse, vel inde probari
 solet, quod Augustinus ipsum ceteris, quæ toto orbe Chri-
 stiano aguntur, Festis suo jam tempore connumeravit. Ut
 ut verò de tempore sit, quo primitus institutum hoc Fe-
 stum, id certum tamen firmumque manet, non sine funda-
 mento, nec sine utilitate commodove in Ecclesiam exinde
 redundante, introductum illud receptumque fuisse. Haud
 namque dubie, qui primi occasionem ei dedere, opinati
 sunt, tantundem causæ istius celebrandi Ecclesiam Christi-
 anam habere, quantum habuit olim Ecclesia Judaica, ob quod
 ageret Pentecostes Festum. Quid? quod similis plane fue-
 rit instituti, quod nos celebramus Festi, ac olim Judaici illius.
 Utrique enim singularis cujusdam ceterisque, quotquot,
 post lapsum humani generis, in utriusque Testamenti Co-
 dice leguntur, tam ob solennium majestatem, quam argu-
 mentorum dignitatem, anteponebdæ apparitionis ac reve-
 lationis divinæ memoria sistitur reolenda. Ita tamen, ut,
 quæ Novi Testamenti est, præ eâ, quæ Veteris erat, per-
 multis gaudeat maximisque prærogativis. Judaica namque
 Pentecostes repetebat memoriam solennis *τομὸς εορτῆς* divinæ
 Sinaiticæ; Christiana verò instituta est in recordationem
 visibilis in Apostolos effusionis Spiritus S. Ista Legem respi-
 ciebat; hæc spectat Evangelium. Quantum igitur Legi
 præferendum est Evangelium, tantum prærogativæ nostra,
 præ veteri illâ, Pentecostes habet. Ecquis autem nescit,
 quæ sint Evangelii, præ Lege, prærogativæ? nisi utri-
 usque constitutionem ac indolem prorsus penitusque
 ignoret. Lex quippe peccata manifestat, *Rom. III. 20.*
VII. 15. hinc iram operatur, *Rom. IV. 15.* accusat etenim, mina-
 tur,

tur, terret, atque condemnat, *Deut. XXVII. 14. sequ. Gal. III. 10.* Evangelium verò concio gratiæ est, magnum annuncians gaudium, quod omni factum populo, *Luc. II. 10.* est potentia DEi ad salutem omni credenti, *Rom. I. 16.* Lex omnimodam & omni numero absolutam postulat obedientiam, neque tamen vires requisitum sibi obsequium præstandi conferre valet; Ast Evangelium, quo & regeneramur & renovamur, spirituales addit vires, licet non Legem implendi, juxta tamen illius præscriptum vitam instituendi, faciens, ut opera nostra, quantumlibet debitâ perfectione carentia, DEo per fidem placeant, adeò ut nihil nunc sit condemnationis iis, qui in Christo JESU non secundum carnem ambulant, sed secundum Spiritum, *Rom. IIX. 1.* Eccè insignem Evangelii præ Lege prærogativam! & eandem agnoscas Pentecostes esse Novi Testamenti, præ eâ, quæ Veteris Testamenti fuit. Quam præterea variis etiam modis indicant, quæ utramque concomitatæ sunt, apparitionum istarum ac revelationum divinarum circumstantiæ. Haud faciliè quenquam arbitror fore, cui non sacrum incutiant terrorem, quando solennia *Exod. XIX. & Cap. XX. 18. 19.* legit, sub quibus Supremus Legis lator Legem voluit publicatam. Conspiciebatur DEUS descendere in montem Sinai densâ in nube, & igne. Audiebantur reboantia vel ipso auditu terribilia tonitrua. Oculos spectantium perstringebant ignitera fulgura. Vox buccinæ valde vehemens resonabat. Contremiscebat fumigans mons. Et populus, ad radicem montis consistere jussus, totus terrore metuque perfundebatur, ut Mosen alloqui habuerint: *Loquere tu nobiscum, nam audiemus: non autem loquatür nobiscum DEus, ne forte moriamur, Exod. XX. 16.* Nihil hîc, quod non terribile, horroremque vel meditantibus incutere aptum. Erant autem hæc, quòrum recordationem Judæis afferebat celebratum in Veteri Testamento Festum Pentecostes. Quod si autem in nostram, quæ hodie solennis nobis est, oculos mentis

mentis convertimus, omnia ex adverso comparata depre-
 hendimus, Historiam apparitionis hujus *Act. II.* legentes.
 Non hic DEus Legislator, sed Spiritus S. Consolator descen-
 dit. Nulla hic minarum audiebantur tonitrua; sed blandus;
 sed suaviter Evangelii sonus auribus audientium illabebatur.
 Non metus mortis spectatores terreat; sed sancta miracu-
 lorum divinorum admiratio animos presentium occupabat.
 Non Zelus Sanctissimi Numinis adversus peccata declara-
 batur; sed remedia peccatorum ostendebantur, monstrata,
 qua ad DEum reverti peccatores possint, aeterna salute frui-
 turi, via. Aurei oris Pater, Chrysostomus *Serm. in Pentec. de*
Spir. S. Tom. III. Opp. p. m. 366. comparisonem utriusque,
 veteris ac novae, Pentecostes instituens, *Adoptionis*, inquit,
Festum fideles celebremus hodie, & Spiritus S. ad spiritus homi-
num adventum, & societatem. Nova enim hodie orbi terrarum
 annunciantur *leges, novum testamentum, nova creatura.* Emittens
 enim, inquit, spiritum tuum & creabuntur, & renovabis faci-
 em terrae, qua olim audivit: Terra es, & in terram abibis.
 Proinde auditor sermonum a vide, mente tua recurre ad montem
 illum, *Sinaium dico, & discite, quomodo olim vetus lex data sit,*
quomodo item & nunc novum testamentum. De quo inquit per
 Prophetam Scriptura: Ecce dies veniunt, dicit Dominus, &
 testamentum faciam super domum Juda: hoc est, *super duos*
populos, testamentum novum: non sicut testamentum quod
statui cum Patribus eorum, quando eduxi eos de terra
Aegypti, dans leges in mentem eorum, & in corda eorum
inscribam eas. Quomodo igitur, dic mihi, & quando vetus lex
 Israëli data est? post liberationem de servitute Aegyptiorum in mon-
 te Sinai, propterea etiam nunc novum testamentum in monte Sion
 redemptis de servitute inimici datur. Illic cum Moyses in montem
 ascendisset, lex descendit: hic ubi Christus in caelum ascendit, Spi-
 ritus sancti lex nobis advenit. Illic ignis montem implevit, idem
 & hodie in igneis linguis Spiritus apparuit. Illic agnitionis divinae

primicia Israëlî declarabantur: hic nunc agnitionis divina primicia gentibus significantur. Illic linguam, quam non novit, auditur populus: & hodie linguam, quam non novit, loquutus est Apostolorum chorus. Sic igitur utramque comparat, ut nostræ, præ Judaicâ, Pentecostes eminentiam & prærogativas haud obscure extollat. Quid verò multis? Ipse divino Spiritu agitatus Apostolus hanc utriusque differentiam satis aperte manifestat, ita ut nostræ primas vindicet, 2. Cor. III. 5. - 12. Ex veteri namque resultavit ministerium condemnationis & mortis; ex novâ est ministerium Spiritus & justitiæ. Sic verò jam infert Paulus: si ministerium (Diaconia) mortis in literis, effugiata in lapidibus, fuit in gloria, ita ut non potuerint intueri filii Israëlî in faciem Moysi, propter gloriam faciei ipsius, qua tamen abrogatur: Qui non magis ministerium Spiritus erit in gloria? Si enim ministerium condemnationis, gloria, multo magis abundat ministerium justitiæ in gloria. Memorabilis etiam est, huc omninò spectans & referendus, locus Rom. IIX. 15. cum idem ille Apostolus conversis fidelibus scribit: Non accepistis spiritum servitutis iterum in timorem; sed accepistis spiritum adoptionis, in quo clamamus, Abba, Pater. Distinguitur hic donum Pentecostale Evangelicum, à propositione pentecostali Judaica. Lex quippe, cujus promulgationis memoriam quotannis renovabat Veteris Testamenti Pentecostes, sub servitutis jugum Judæos mittebat, imposito super cervicem eorum, quod portare non valebant, (Act. XV. 10.) jugo. Ast Evangelium, cujus solenniorem promulgationem celebrat Pentecostes Christiana, sublato illo oneroso jugo, in veram nos restituit libertatem, Gal. V. 1. Hanc igitur tantâ, præ illâ, prærogativâ pollere oportet, quantum dignitatis libertati tribuendum est, præ servitute. Non possum; quin de hoc loco adscribam emphatica verba Lutheri in Postill. Eccles. Domin. IIX. post Fest. Trin. Das ist ein trefflicher tröstlicher Text/ und billig mit güldenem Buchstaben zu schreiben.

Weil

Weil ihr nun den heiligen Geist habt / (wilt er sagen) durch
 den Glauben / und von ihm getrieben werdet / so seyd ihr nun
 nicht mehr unter der Knechtschafft / wie ihr unter dem Gesetz
 gewest seyd / das ihr euch fürchten müisset für desselben Schre-
 cken und fordern / als wolt euch GOTT umb euer Unwürdig-
 keit und übrige Schwachheit des Fleisches verdammen und
 verstoßen / sondern habt den Trost / das ihr nun durch den
 Glauben Göttlicher Gnaden gewiß seyd / und könnet GOTT
 für euren Vater halten / und als seine Kinder ihn anrufen.
 O quanta autem hæc felicitas ! Quæ illa Pentecostes Novi
 Testamenti, præ ea, quæ Veteris fuit, eminentia & præ-
 rogativa ! Posset equidem ipsa longè pluribus adhuc argu-
 mentis demonstrari ; sed admonendi mihi, pro officii ra-
 tione, adhuc estis, CIVES ACADEMICI O. O. HONO-
 RATISSIMI ! ut hanc Pentecostes Christianorum, præ illâ
 Judæorum, prærogativam, recurrente nunc annuâ ejus fe-
 stivitate, non solum piè meditemini, sed & omnibus, queis
 fieri potest, viribus in praxin cum sanctæ vitæ, tum consola-
 tionis vestræ deducere studeatis. Recordemini, cujus re-
 cordationem pro scopo Festum hoc habet, missionis & ef-
 fusionis Spiritus Sancti. Inæstimabile hoc pentecostale do-
 num dignè æstimemus, conveniens æque est ac oportet.
 Spiritum S. enim dum nobis dedit infinita benignitas DEI,
 quid ulterius boni concipere mens potest, quod non cum
 eo ipso desuper impetrare possimus ? Non chartæ tantum
 spatium, sed tempus ipsum defecturum esset, si cuncta, quo-
 rum ille causa est, vel nominare bona susciperem. Rege-
 nerat ille ac renovat nos, *Ti. III. 5.* Docet nos salutiteram
 doctrinam ac omnem in veritatem ducit, *Joh. XIV. 26. XVI. 13.*
 Est Spiritus promissionis, *Eph. I. 13.* Spiritus adoptionis, te-
 stans cum spiritu nostro, quod simus filii, imò & hæredes
 DEI, cohæredes autem Christi, *Rom. VIII. 15. 16. 17.* Arrhabeo
 hæreditatis nostræ, *Eph. I. 14.* Quidnî ergo consolationem
 in

in eo ac vitam habituri essemus? Immensa proinde sunt, & incomprehensibilia bona, quæ nobis attulit prima Testamenti Novi Pentecostes. Ea verò omnia offert nobis, confert, obsignat, quod in eâ, gratâ placidâque voce, evulgatum fuit, Evangelium, miraculoso variarum linguarum dono Apostolis concessio. Hæc igitur apprehendamus verâ fide, sic singulis nobis Spiritus S. futurus est Consolator, & Advocatus, qui, ut cum Johanne Damasceno loquar, constanter nobis reis adsit, nosque anxios & perterrefactos metu judicii divini tueatur, consoletur atque confirmet; ne vel periculi magnitudine oppressi, vel doloris acerbitate fracti succumbamus. Sed & hoc agamus, O CIVES! ut, juxta monitum Paulinum, *Phil. 1. 27.* digne conversemur Evangelio Christi, in primâ Christianorum Pentecoste inter Gentes variis linguis utentes divulgato. Quod cum in naturalibus viribus nostris non sit, ipsum supplices imploremus Spiritum Sanctum, qui nos præparet ac confortet in omni bono, ex veteri hymno præcantes:

*Veni Sancte Spiritus, & emitte cœlitus lucis tue radium.
 Veni Pater pauperum, veni Dator munerum, veni lumen cordium!
 Consolator optime, dulcis hospes anima, dulce refrigerium!
 In labore requies, in aestu temperies, in fletu solatium!
 O Lux beatissima! reple cordis intima tuorum fidelium.
 Sine tuo Numine nihil est in homine, nihil est innocium.
 Lava, quod est sordidum! Riga, quod est aridum! Sana, quod est saucium!
 Flecte, quod est rigidum! Fove, quod est frigidum! Rege, quod est devium!
 Da tuis fidelibus in te confidentibus sacrum septenarium!
 Da virtutis meritum! Da salutis exitum! Da perenne gaudium!
 Sic fiat, imò fiet!*

*P. P. Fer. I. Pentecostes
 Anno M DCCXXII. d. 24. Maji,
 sub Sigillo RECTORATUS.*

Wess ihr nun den heiligen Geist habt / (will er sa
den Glauben / und von ihm getrieben werdet / so si
nicht mehr unter der Knechtschafft / wie ihr unter
gewest seyd / das ihr euch fürchten müisset für dessel
cken und fordern / als wolt euch Gott umb euer
keit und übrige Schwachheit des Fleisches verdat
verstoßen / sondern habt den Trost / das ihr nun
Glauben Göttlicher Gnaden gewiß seyd / und kö
für euren Vater halten / und als seine Kinder ihr
O quanta autem hæc felicitas ! Quæ illa Pentec
Testamenti, præ ea, quæ Veteris fuit, eminent
rogativa ! Posset equidem ipsa longè pluribus ac
mentis demonstrari ; sed admonendi mihi, pro
tione, adhuc estis, CIVES ACADEMICI O. O
RATISSIMI ! ut hanc Pentecostes Christianorum
Judæorum, prærogativam, recurrente nunc ann
stivitate, non solum piè meditemini, sed & om
fieri potest, viribus in praxin cum sanctæ vitæ, tu
tionis vestræ deducere studeatis. Recordemini,
cordationem pro scopo Festum hoc habet, missi
fusionis Spiritus Sancti. Inæstimabile hoc pente
num dignè æstimemus, conveniens æque est
Spiritum S. enim dum nobis dedit infinita benig
quid ulterius boni concipere mens potest, quod
eo ipso desuper impetrare possimus ? Non char
spatium, sed tempus ipsum defecturum esset, si cu
rum ille causa est, vel nominare bona suscipere
nerat ille ac renovat nos, *Tir. III. 5.* Docet nos
doctrinam ac omnem in veritatem ducit, *Joh. XIV*
Est Spiritus promissionis, *Eph. I. 13.* Spiritus adop
stans cum spiritu nostro, quod simus filii, imò
DEL, cohæredes autem Christi, *Rom. VIII. 15. 16. 17*
hæreditatis nostræ, *Eph. I. 14.* Quidni ergo con

